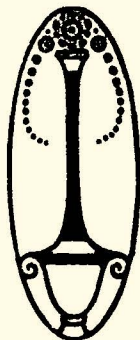

Harc a lelki szabadságért

Irta
Rétháti Gyula

Budapest, 1921
Korda Részvénytársaság kiadása
VIII., Mikszáth Kálmán-tér 3.

Harc a lelki szabadságért

Irtta
Rétháti Gyula

Budapest, 1921
Korda R. T. kiadása. (VIII., Mikszáth Kálmán-ér 3.)

Imprimatur.

Eugenius Somogyi S. J.
Fraep. Prov.

nil obstat.

Budapestini. 14. oct. 1921.

Franciscus Biró S. J.
ensor.

Imprimatur.

Strigonii, die 23. Oct. 1921.

Joannes
cardinalis aepus.

Előszó.

Ki nem ismerné az ifjúság főbaját, mely, sajnos, nem más, mint életfájának nedvét elsikkasztó, sorvasztó, lázas betegsége : az idejekorán keltett testi vágyaknak életerőt felemésztő tüze, a serdülő ifjúságnak tudatos és öntudatlan vergődése a nemi élet kicsapongásainak fertőjében ?!

E bajtovaterjedésének szeretnének gátat vetni a kormánykörök épügy, mint az ifjúság nevelői s a gyermekek jövője felett aggódó szülők.

E bajnak óhajtja elejét venni a jelen sorok írója is, nem annyira felvilágosítással — hisz az ifjúság azon része, mely e betegségben szenved s melynek elsősorban szánja a szerző jelen művecskéjét, ritka kivétellel amúgy is tisztában van azzal — inkább az irgalmas szamaritánus szerepét akarja magára vállalni az eltévelyedett juhocskákkal szemben.

Olajat kíván önteni gyógyíthatatlannak kiáltott sebeibe ; vissza akarja adni az ifjúságnak azt a kegyeleméletet, mely a zsenge fiatal

kornak zavartalanul derűs s üde boldogságát képezte mindaddig, míg a hatodik parancs ellen nem vétkezett.

De nemcsak visszaadni, *meg is akarja őket tartani a kegyelem útján*, s mint lelkiileg-testileg egészséges, munkabíró embereket akarja őket visszaadni a katolikus társadalomnak, egyháznak s a magyar hazának.

Szeplőtelen Szűzanya, Magyarok Nagyszszonya, fogadd kegyesen pártfogásodba művem zsengejét! Az ifjúságot gyengéden szerető Jézusom szentséges Szive, add reá áldásodat, hogy bő gyümölcsöket teremjen mindazok szívében, kik kezükbe veszik s olvassák!

Te pedig, hazám katolikus ifjúsága, fogadd jelen soraimat azzal a szeretettel, mellyel azt neked földi s örök boldogságodat szomjazó barátod szánja!

Budapest, 1921 október hó 1-én.

A szerző.

I. FEJEZET.

Ne veszítsd fejedet!

Fontos életszabály ez úgy az ártatlan, mint a testi bűnökben fetrengő ifjúra nézve.

Ki csodálkozik azon, hogy szomszédjának fejfájása avagy tüdőgyulladása van? Ugyebár, senki. Mindezt természetesnek tartjuk, amióta az eredeti bűnnel a halált s azzal együtt annak előfutárját: a képességet s hajlandóságot a különböző betegségekre összeinktől örökségbe kaptuk. Nem kíváncsú jó ez, az bizonyos, de elkerülhetetlennek, bizonyos értelemben természetesnek tartjuk.

Hasonló valami áll a mi kényes pontunkra vonatkozólag is.

A lelki bajok egyik legvégzetesebbjével állunk szemben, mely népek s nemzetek sirásója s nap-nap után szedi áldozatait az ifjuság köréből; s mégis azt mondom neked, kedves fiatal barátom: ne csodálkozzál bajodon s ne veszítsd fejedet.

A testi kívánságoknak *időelőtti* jelentkezése szintén az eredendő bűnnek gyászos következménye, a bukott természetnek szava az. Tehát nincs mit csodálkoznod azon, hogy a bukott természet öröklésével előbb-utóbb annak átka is jelentkezik benned.

Jelentkezése még nem rossz, azzá csak azáltal lesz, ha engedsz a serdülő korban ébre-

dező szenvedély csábításainak s elköveted a bűnt akár pusztán csak gondolatban, avagy pedig kívánságban s cselekedetben is. Míg az érzéki vágyak zaklatásai *kelletlenek*, szabadulni szeretnél tőlük, addig súlyos bűnről, akárhányszor bocsánatos bűnről sem lehet szó, követelődzésével szemben azonban *türeلمي* álláspontra kell helyezkedned.

Nem ismertem még embert, ki a fogfájás, fejfájásban örömet lelne volna s azt sportszerűen idézte volna elő magában. Ezek biz nem kedves dolgok, oda kívánja bárki is, ahol a bors nő, de ha egyszer megvan már a baj, akkor, mert testünkben ki nem bujhatunk, el kell szenvednünk a halandó test eme gyötrelmeit is *akaratlanul* mindaddig, míg csak ügyes orvos keze tőle meg nem szabadít.

Ártatlan, liliumtisztá lelkek vigaszára mondom tehát: a serdülő kor időelőtti, erőszakos izgatáságaival szemben ne essél kétségbe, van arra orvos is meg gyógyszer is. Egyre szánd el magad, lilomos lélek: Óvakodjál attól, hogy az *első bűnös gondolatba beleegyezzél!*

Te pedig, kedves ifjú barátom, ki már az első lépést megtetted a sikamlós uton s gyönyörűségedet leled az ilyfajta gondolatokban, sőt tán a nyomukba lépő bűnös kívánságoknak csaholó ebecskéit is melengeted titokban kebledben: óvd magad az *első, szándékos cselekedettől*, ez *szűztisztaságod* hófehér liliumát véggépen letarolná.

Ugyanezt a tanácsot adom végül neked is, szerencsétlen ifjú, ki eddig a titkos bűnök özönébe temetkeztél, de lelked mélyén ott dereng még a vágy, mikép szabadulhatnál meg szenvedélyed rabbilincseitől.

Az első cselekedettől tartózkodjál felkelésed, talpraállásod után. Miért?

Azért, mert az elsőt rendesen követi egy második, harmadik esés; teljes élénkségével újból fellobban a vétkes hajlandóság, erőre kap ismét a rossz szokás, második természeted.

Ez majd csakhamar odasúgja neked, hogy nem tudod hagyni a bűnt; gyengének, erőtlennek tapasztalod magad azzal szemben. Belopódzik szivedbe a csüggedés, a lemondásnak *kétségbeeséssel váltakozó hangulata*, mely a bűnözés következtében amugyis gyenge akaratodat a szenvedély játéklabdájává teszi.

Erzed: testi erőd fogy; lelki, szellemi tehetőségeid elhomályosulnak, értelmed, felfogóképességed derűs élénksége tünedezni kezd, munkakedved lelohad s a komoly, kitartó munkának kerülése, a köteleességteljesítés elhanyagolása avagy felületes végzése, hajlandóság a tétlenségre kísértődül szegődnek életpályád befutásakor.

Elhiszed s rossz társaidnak sugalmazására tán magad is hangoztatod: tiszta életet élni lehetetlenség; a bűnt hagyni nem tudom s ezzel végleg a tágas út befutására szánod magad. Azok közé a könnyelmű ifjak közé szegődöl, kikről már az Írás tesz említést s velük han-

goztatod: „Rövid és unalmas a mi életünk ideje és nincs könnyebbség az ember végén és nincs, akit tudnánk, hogy visszatért volna az alvilágból, mert semmiből születünk s azután úgy leszünk, mintha nem lettünk volna... És a mi nevünk el lesz felejtve az idő jártával és senki sem emlékezik meg cselekedeteinkről... Jertek tehát, éljünk a jelenvaló jókkal és élvezzük gyorsan, ami teremtetett, még az ifju korban. Drága borral s kenettel töltözzünk s ne muljék el tölünk az idő virága. Koszorúzzuk meg magunkat rózsákkal, mielőtt elhervadjanak; egy mező se legyen, melyet el ne járjon a mi bujaságunk. Senki közülünk részvétlen ne legyen a mi bujaságunkban, mert ez a mi osztályrészünk, ez a mi sorsunk.” (Bölcsesség k. 2, 1.)

Az erkölcstelen ifjúnak hitetlenséggel kérkedő pökhendiségét találóbban lefesteni igazán alig lehet a Szentírásnál.

S az Írás tanúságát megerősíti a tapasztalat: a hitetlenkedéssel kérkedő ifjú jobbára erkölcsi-leg züllött ifjú is egyszersmind.

S mi lesz a vége ennek a bűnöző, kicsapongó életnek előbb-utóbb?!

Önmagával való teljes meghasonlás, élet-untság, kora halál s többnyire öngyilkosság.

S mégis, bűnös előéletű, már-már a sirba kívánczozó ifjú, megállítlak a lejtő uton s a tapasztalás igazolta meggyőződése hangján kiáltom feléd: Ne essél kétségbe! Van még, lesz még segítség számodra is!

Lesz még egyszer lelki feltámadás, mely eloszlatja a lelki halálnak összes maradványait s egy előző bűnös életnek romjai felett üli diadalát.

Melyik mentődeszka az, amibe kapaszkodhatol? Minő orvosság az, mely sebeidet meggyógyítandja?

Az, amire a testi bűnökben szenvedő ifju legkevésbé gondol: *Az Isten kegyelme!*

Ugyanaz az Isten kegyelme, mely Magdolnából, a bűnös asszonyból kiűzte a tisztátalanság szellemét, visszaadta lelkének egyensúlyát s állhatatosan megtartotta a tiszta, önmegtartóztatott élet útján.

Ez az Isten kegyelme szabadítja majd fel lelkedet is a szenvedély rabbilincsei alól, csak tárd ki feléje kezed s fogadd be javulásra hívó, intő szózatát szivedbe.

Nem akadtam az esztendőök folyamán soha ifju lelkekre, kiknek erkölcsi süllyedése miatt kétségbe kellett volna esnem, ha a bukás után kaphatók voltak ennek a kegyeleméletnek *nagyrabecsülésére s gondos őrzésére.*

Isten kegyelme megment téged is, ifju barátom, *biztosan*, de nélküle: nincs szabadulás számodra, biztos a korai s örök halál!

Ismertem egy különben kedves, tehetséges ifjut, ki azonban a titkos bűnök szenvedélyének rabja volt.

Mogorva külseje, tétlenségre hajló petyhüdt természete, lomha testtartása, gyenge akarat-

ereje s egyik-másik társával szemben elárult érzékies vonzalma, beesett, mélázó tekintete, mind eléggé gyaníttatta nevelőjével betegségének súlyos voltát.

Gondos nevelője menteni igyekezett szegényt, de hát hogyan közelítsen feléje?

Sejtesse vele, hogy olvas lelkében, tudja baját s kész gyógyszerrel is szolgálni ellene?

Mily nehéz ezt megtennie a nevelőnek akkor, midőn nem bizonyos afelől, vajjon növendéke bizalommal viséltetik-e iránta.

Bizalmat ráerőszakolni senkire sem lehet.

Elérkezett az évi lelkigyakorlatoknak ideje; ebéd közben olvasás volt. Páduai szent Antal életéről volt épen szó. Az olvasásnál az én ismerős barátomra is rákerült a sor. Ő azonban olyan egykedvűen, olyan vontatottan s oly cinikus módon olvasott, mely az ilyfajta olvasmányok felett gunyolódó s hitetlenségükkel kérkedő, bűnös előéletű ifjaknak szokott sajátja lenni.

Olvasása feltűnt nevelőjének is.

Valami súgta lelkében: most az egyszer itt az idő, kell valamit tenni növendéke érdekében.

Magához hívatta szobájába s ott iparkodott lelkére hatni.

Az ifju bevallotta eltévelyedését. Gondos nevelője előírta neki csaknem ugyanazon eszközöket, melyeket alantabb én is említeni fogok.

Egyre nem tudta rávenni: hogy a kegyeleméletet nagyrabecsülje, féltékenyen őrizze s meg-

őrzésére használja fel a malaszt eszközeit, főleg: *a naponkénti szent áldozást.*

Bármely más eszközt szívesen vett igénybe, csak a szent áldozásra nem volt kapható.

Saját erejére támaszkodva nem tudta sikerrel felvenni a harcot a szenvedély követelődzésével szemben sem a középiskolában, még kevésbé az egyetemen. Ujságokból értesültem, hogy az ifju később sajátkezüleg vetett véget könnyelmű életének.

Van szabadulás számodra, kedves ifjú, akármilyen mélyen süllyedtél légyen is: meggyógyulhatsz, kilábolhatsz bajodból: *az Isten kegyelmével!*

Ezt kell biztosítanod a magad számára. Hogyan? Erről alább bővebben fogok még szólni; egyelőre érjed be első tanácsommal: ne veszítsd fejedet s bizzál az Isten kegyelmében!

II. FEJEZET.

Légy őszinte.

Míg a beteg hozzátartozóival szemben közlékeny s kimondja baját, addig hamar lehet a bajon segíteni.

De jaj a betegnek, ki magát egészségesnek telteti, betegségét palástolja övéi előtt! Az eltitkolt betegség felőrli lassankint életerejét, végtére elemi erővel tör ki, úgyhogy a leggyakorlottabb orvos s rendes körülmények között legathatóságabbnak bizonyult gyógyszer is elveszti

hatását, meddő marad. S míg a kezdetben őszintén feltárt baj könnyen gyógykezelhető, az eltitkolás következtében végzetes katasztrófát okoz.

Ha valami ellen kell küzdened, ifju barátom, úgy az ellen az *álszégyen* ellen kell küzdened, mely az első tudatos vagy öntudatlan bűnös gondolat, ébredő vágy avagy cselekedet nyomában lopózik szivedbe s arra visz, hogy *titkoljad* bajodat lelkivezetőd előtt is.

Ennek a testi bűnnek sajátos ismertetőjele, hogy kerüli a világosságot; titokban akar maradni főleg akkor, ha mások előtt tekintélynek, jóhírnévnek örvendez.

Mit fognak mondani szüleim, nevelőim, lelkiatyám, ha megtudják, hogy én is e bűnnek vagyok rabja?! Főleg ha megtudnak, hogy titokban nekem is megvannak a társaim, kiknek környezetében én vagyok a fővezető ember?!

Ily körülmények között mily közel áll a veszély a titkolódzásra, elhallgatásra s a színeskedő, farizeus viselkedésre!

Mily nagy a veszély ilyenkor a bűnnek elhallgatására ott is, ahol nem szabad, — a gyóntatószékben!

Mint növekszik ennek következtében s halmozódik a szentséglőrések egész garmadája; keményedik meg az ifju szíve s lesz érzéketlen a lelki dolgok iránt s viszi akárhányszor a végső penitenciátlanságig!

Tehát nyisd meg ajkadat, ha buktál s légy őszinte lelkiatyád, avagy az iránt, kivel szemben

bizalommal viseltetel, legyen az bárki is, csak ne legyen az rossz könyv, pajtás, lelkiismeretlen orvos vagy másvalaki.

Nem fogsz mondani nekik semmi olyasmit, amit ugysem tudnának, de reád nézve kimondhatatlanul fontos, hogy te őszinteséged folytán megtudjad azt, *amit te nem tudsz* s amibe bűnlársad sem avathat be, t. i. mi ezeknek a kicsapongásoknak következménye reád nézve a közel jövőben; főleg, hogy meg tanuljad ismerni a hathatós eszközöket, melyek segítségével lerázhatod lelkedről a megalázó rabbilincseket, visszanyerheted ártatlan gyermekéveidnek boldog szabadságát.

Tehát beszélj, fiam s őszintén tárd fel bensődet, bármilyen szomorú képet nyújtson is az. Még akkor is tégy így, ha másokat példádval szintén rávittél a bűnözésre. Ezt se hallgasd el, hogy vezérük lehess ezentúl a jóban s jóvátehesd azt a lelki kárt, melyet másoknak okoztál.

Hibázni emberi dolog, a hibában megmaradni ördögi.

Legközelebb hozzád, ifju barátom, lelkiatyád áll; vele szemben elsősorban légy őszinte.

Ezt megkívánja a betegség természete.

Mihelyt betegségről van szó, melynek természetét nem ismerjük s azért a megfelelő gyógyszereket sem alkalmazhatjuk, szakképzett orvosnak tanácsát kérjük ki.

Hogy az orvosnak bajmegállapítása helyes legyen, őszintén kell előbb feltárnod bajod egyes

tüneteit, semmit sem szabad eltitkolnod előtte, még ha restelkedni való dolgot is kellene vele közölnöd. Csakis így számíthatsz biztos diagnózisra, így biztos gyógykezelésre, hatékony gyógyszerekre.

Leplezetlen őszinteség s hűség az orvossal szemben, ez egyedül ment meg téged bajodtól; minden titkolódzás végzetes következményekkel járhat.

Épen mert oly fontos a betegség feltárása az orvos előtt s a baj vizsgálása közben akárhányszor a legrejtettebb titkok kerülhetnek szőnyegre, bajokról hullhat le a lepel, melyekre nézve a kezelés alatt levő beteg jóhírneve követeli, hogy a nyilvánosság elé ne kerüljenek, azért a világi hatóság esküvel kötelezi az orvost a titoktartásra.

Ha így áll ez a testi bajoknál, tán másképen fog ez állani a lelki bajokra nézve, melyek akárhányszor amazoknak rugói s okai?!

Értjük talán, mily észszerű a szent gyónás intézménye Krisztus anyaszentegyházában s miért ír elő az egyház a lelki bajokra vonatkozólag sokkal szigorubb titoktartást a gyónás szentségében, mint aminőt a világi hatóság sürgethet a beteg kezelésénél?!

Gyónatóatyád a te lelkiorvosod, még pedig lelkiorvosod, kit maga Krisztus rendelt annak; ő közvetíti számodra az egyházszezségeiben azokat a kegyelmeket, melyek nélkül nem szabadul fel lelked a lenyűgöző, sárbatipró rabbilincsektől.

Azért fontos, hogy ne csak a bűnökkel valld be előtte, hanem *mielőtt győnnél*, vizsgálj meg magad előbb s tárd fel előtte egész bensődet.

Mondd el neki: mióta gyötör a baj; hány-szor szoktál esni. Mi okozza az első s mi a többi eséseket. Téssz-e kísérletet az ellenállásra avagy csüggedésből kifolyólag tehetetlenül vergődöl jobbra-balra.

Gyengeség avagy gonoszság, rosszakarat visz-e a bűnre.

Mindmegannyi szempontok, melyeknek megadása nélkül ő sem fogja lelkiállapotodat *kellően* megítélhelni, de azokat a gyógyszereket se írhatja elő, melyekre *épen neked* van szükséged.

Más eszközöket kell néki előírnia, ha a bűnveszély *kivülről* fenyeget (könyv, pajtás, látványosság stb.) s másokat, ha a szenvedély heve természeteden birja tápláló, dajkáló édesanyját.

Akárhányszor a legsúlyosabb eltévelyedésnek erkölcsiség dolgában s a legzaklatóbb testi vágyaknak forrása épen olyasmi lehet, amire csak a helyzetnek legbizalmasabb, négy szemközt történő feltárása adja meg a kulcsot a gyógykezeléshez.

Ha ezt a forrást betömjük, a bajnak máris elejét vettük, migha elhallgatjuk, oka lehet annak, hogy a leghathatósabb lelki eszközök alkalmazása mellett is meddő marad a baj gyors orvoslása.

Miként a lelkivezető bizalmasan kérdez, époly bizalommal felelj, de jegyezd meg, hogy bizalmas közléseid a lelkivezetőddel a gyónáson kívül *tanács* pusztlán — mert hisz mindezt a gyónáson belül is megteheted —, de jegyezd meg jól, hogy bizalmas közléseid a gyónáson kívül s a tanács, melyet gyóntatód ad, *egyedül neked szól* s nem a nagy nyilvánosságnak.

Tehát légy őszinte gyóntatóddal szemben, *mielőtt gyógykezelésére bízád magad.*

Mily egészen más s eredményesebb volna az ifjuság lelkivezetése e legkényesebb pontra nézve, ha a gyóntatók megválogatásakor, mielőtt kezeletnék magukat, kendőzetlen őszinteséggel tárnák fel előttük egész bensőjüket.

Ily őszinteség, alázat s gyógyulási vágytól ihletett bizalom: odaadást, önfeláldozó nagylelkűséget, bizalmat s önzetlen szeretetet fog kelteni a gyóntatóban is; sohasem fogja sajnálni az időt, melyet betegeinek gyógykezelésére kell fordítaniai.

Nyisd meg ajkadat s légy őszinte gyóntatóddal szemben a gyónáson kívül *továbbra is, főleg: a kezelés ideje alatt!*

Ez is fontos. Miért?

Mit használ az orvosnak, ha őszintén feltárod is előtte bajod s ő ebből kifolyólag meg is állapítja annak mibenlétét, milyenségét, ha te azután az orvosságot, melyet előírt, be nem szeded, avagy *nem úgy szeded s annyiszor sze-*

ded, háányszor előírta; ha nem tartózkodol attól, amit fenned vagy élvezned megtiltott?!

Tán csodálkozni fogsz azon, ha ily eljárás mellett minden előző közlékenységed dacára bajodból ki nem rúgolsz?

A kezelés módjának irányítása nem a beteg, hanem az orvost illeti.

A lelki betegségek gyógykezelése hasonló a testi bajok kezeléséhez: *lassankint történik*, lépésről lépésre. A visszaesés lehetősége sincs kizárva s ha valamikor, úgy a kezelés folyamán bekövetkezhető visszaeséseknél csügged el legjobban s lesz bátoratlan az ifju lélek. Leginkább ilyenkor környékezi a veszély, hogy újabb esését elhallgassa.

Mily végzetes tévedés ez!

A lelkialya ismeri ennek a bűnnek természetét; jól tudja tehát, hogy ritkán gyógyul meg attól a lelked egyszerre, nem csodálkozik tehát azon sem, hogy újabb baj ért.

Gyöngeségedben részvéttel van irántad, s megragad minden eszközt, hogy újból bizalmat öntsön csüggetég lelkedbe.

Az az alázat, mellyel újabb eltévelyedésedet feltárod előtte; a bánatnak könnyei, melyek áztatják arcodat, s az igyekezet, mellyel te újból meg újból kísérletet teszel a felkelésre, sőt fel is kélsz: *záloga annak, hogy komolyan akarsz*; biztosítéka annak, hogy az Isten kegyelme előbbutóbb, de *biztosan* diadalát fogja ülni benned.

Isten az alázatos lelket felmagasztalja!

Ezen erőpróbák szemlélete az ifjúság erkölcsi megújulásán csüngő gyóntató láradásának legszebb jutalmát képezik. Örömek, melyeket neki a világ soha, csak a megtérő ifjú lelkek adhatnak. Ha másért nem, már ezért is gyönyörűség élni!

Tehát légy őszinte a gyógykezelésnél, de az maradj *lábbadozó állapotban is*. Miért?!

Sok szempontból fontos ez, ehelyütt csak ez egy gondolatot ragadom ki a sok közül.

Ifjak, kiket az Isten kegyelme a testi bűnök örvényéből kiemelt, hajlandók az *önbizakodásra* s könnyelműségük következtében azután oly lépésekre is szánhatják magukat, melyek veszedelmesek lehetnek reájuk nézve, de amelyeknek veszedelmes voltát *megítélni nem tudják* s így őket is könnyen fenyegetheti a visszaesés veszélye. Ezért fontos, hogy lábbadozó állapotban is minden ügyes-bajos dolgot, ~~z~~avarodat bizalommal közöljed lelked irányítójával.

Légy őszinte lelkiatyáddal szemben akkor is, *ha teljesen meggyógyultál*, ha lelkedben elült minden belső zavar s Isten békéje, Isten gyermekének visszahódított szabadsága trónol lelkedben. Miért?

Azért, mert serdülő ifjú éveidnek multával, minél közelebb jutsz a középiskola záróvizsgálatához, őneki kell irányítania lelked sajkáját, neki kell azt felszerelnie annyira, hogy mikor az élet tengerére kilépsz, a tomboló viharokkal szemben egymagad is megálljad helyed!

Ő készítend elő az *életpálya* kötelességeinek lelkiismeretes teljesítésére — nem kényedkedved, hanem a teremő s téged tehetséggel felruházó örök Atyának akarata szerint.

A szülőkön kívül öneki kell téged előkészítenie annak a szentségnek méltó felvételére is, melynek az egész nemzet jövőjének alakulására oly fontos, kiható ereje van s amely elsősorban tisztaéletű ifjú és hajadonokat tételez fel s melyet már azért is nagy szentségnek nevezhetünk az apostollal (Ephes. 5, 32), de nem másult, mint Krisztus egyházában.

A családalapítás nagy művészetére, a házasság szentségének méltó felvételére ő készítend elő, hogy az önfegyelmzés s a szentség, főleg az Oltáriszentség vétele folytán a józan ész s hit korlátai közé szorított természetes ösztönt *szent célnak szolgálatába szegődtesd*: életerős, munkabíró, erkölcsös nemzedék sarjadozására s nevelésére.

Ezt is megérintém, kedves ifjú, hogy lássad, hová kell ennek a tartós, ifjúságod egész tartamára kiterjedő, gondos lelkivezetésnek s önmegtartóztatott, tiszta életnek irányulnia; milyen nagy, az egész társadalomnak javát célzó problémákat kell megoldania; s akkor nem fogsz csodálkozni többé azon sem, hogy az Isten oly kérlelhetetlen szigorral követeli meg a hatodik parancs korlátainak betartását.

Légy tehát őszinte lelkiatyáddal szemben s ne titkolj el előtte semmit.

III. FEJEZET.

Imádkozzál!

A harmadik lépés, melyet tenned kell, kedves ifjú barátom, ha a testi bűnök kötelékeitől szabadulni akarsz: az imádság.

Láss buzgón az imához, erre neked van leginkább szükséged.

Mit szoktak az orvosok akkor tenni, ha a beteg magától löbbé lélegzeni nem tud?

Ugye, mesterséges légzést alkalmaznak nála, azzal akarják a lappangó életszikrát, keltetni, élesztetni.

Igy áll a dolog nálad is. A súlyos bűnök következtében megszűnt lelkednek természetfeletti kegyelemélete. Hogy ezt életre keltsd szivedben, ezen kell fáradoznod elsőrörben s az eszköz: az ima.

Ez a lélek természetfeletti lélegzetvétele, a kegyelem rendjében pedig előfeltétele a segítő kegyelmek osztogatásának, melyre épen most, ifjú barátom, neked van olyannyira szükséged, midőn a bűnös szokásnak rabbilincseit akarod lerázni. Kérjetelek — figyelmeztet téged az Úr — és megadatik nektek.

Azaz: ha nem kértek, nem adatik nektek.

Valld be, kedves jó fiacskám, mióta rabja vagy bűnös szenvedélyeidnek, nem kérted, vagy legalább is nem bensőséggel kérted Istentől az

elvészelt kegyeleméletnek visszaadását; nem is kaptad meg.

Különös egy jelenség az ifjú életében, mi-helyt első ízben ismerkedett meg a testiség bűnével, azonnal *terhessé lesz az ima*. Kezdi elhanyagolni; egymásután hanyagolja el reggeli, esti imáit; elmarad a szentségek buzgó véte-létől, unja magát a szentmise hallgatásánál.

Amily mértékben temetkezik a bűnök töm-kelegébe, olyan mértékben hanyagolja el ájta-lossági gyakorlatait, melyeket pedig ifjúsági ártatlanságának napjaiban olyannyira kedvelt.

A tapasztalat igazolja, hogy senki sem gúnyolódik annyira s teszi gúnytárgyává az imádságot, mint épen a test bűneiben szenvedő ifjú, és senki sem fázik jobban deákkorában a vallásos gyakorlatok legkisebb nyilvánításától is, mint épen a feslett előéletű ifjú.

Nézz magad körül az iskolában s igazolva fogod találni állításomat.

Tiszta erkölcsű ifjúnak az imádság mindig *szükséglet*, mert nagyon is meg van győződve az igazságról, hogy Isten *különös* kegyelme nélkül ő sem állhatja meg helyét soká a serdülő korral járó szenvedélyeknek sokszor időellőtti zaklatásaival szemben. De tiszta erkölcsű akar maradni *mindenáron*, s mivel az akar maradni, ilyen meg csak Isten kegyelmével lehet, a kegye-lemnek csatornája pedig az ima, azért imádkozik, *bensőségesen szívből* imádkozik; a veszély pedig állandó lévén, *állhatatosan* is imádkozik.

Maga a bölcs Salamon király vallja ezen igazságot önmagáról: „Én pedig jóelmejjű gyermek voltam és jó lelket nyertem; s miután még jobbá lettem, fertőzetlen testhez juték. És megtudván, hogy különben magamat meg nem tartóztathatom, hanem ha Isten adja — s már az is bölcsesség volt, tudni, ki ajándéka az — az Úrhoz járultam s könyörögtem neki...” (Bölcses. 8, 21.)

Jellegzetesen hívja fel figyelmedet ugyan ezen igazságra isteni Mestered, midőn apostolaiban hozzád is intézi szavát: „Vigyázzatok és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek, mert a lélek ugyan készsleges, de a test gyenge.” (Máté 26, 41.)

Ha tehát azt akarod, hogy a test is készsleges legyen s kövesse az észnek a szavát: imádkozzál!

Ugyanezt tette szent Pál apostol is.

„Hogy a kijelentés nagysága kevélyé ne legyen — így szól ő —, adatott énnekem az én testem ösztöne, a sátán küldöttje, hogy zaklasson engem. Amiért háromszor kértem az Urat, hogy távoztassa el tőlem, de mondá nekem: Elegendő neked az én kegyelmem; mert az erő az erőtlenségben fejlík ki“... (2. Korint. 12, 7—9.)

Az ima eleinte nehezen fog menni. Romlott gyomornak soha sincs inyére az egészséges, rendes táplálék. Testi bűnökben leledző ifjútól távol állanak az érzékek alá nem eső lelki

javak; nincs érzéke irántuk; az *imával kell ezt a finom érzéket visszaszereznie*, hogy a testnek érzékek alá eső vágyaival szemben a lelki javak vonzóerejüket érvényre juttathassák.

Egyre vigyázz! *Vesd meg* mindjárt kezdetben az imaközben jelentkező *kelletlenség érzetét*.

Ne azt nézd: ízlik-e vagy sem, hanem azt: az ima *szükséges* nekem s azért ezen *kelletlen* érzésnek teljes megvetésével fogj hozzá az *állhatatos* imához.

Megeshetik, hogy eleinte kényszerítened kell magadat az imára, csak gépiesen végzed. Nem tesz az semmit! A fő: *meggyőződésből* s a szükségesség tudatából tedd, s nemsokára ízleni fog ismét; főleg ha önmagadon tapasztalod, hogy ima mellett diadalmaskodni tudsz a követelődző szenvedély felett.

Imádkozzál főleg *a kísértés pillanatában*; ez biztos jele annak, hogy a kísértésbe bele nem egyeztél.

Helyzetedre való különös tekintetből *rendes* imádnak *pontos* végzésén kívül főleg rövid *röpi-mák* buzgó elmondását ajánlom.

Tehát nem annyira sokat, mint *sokszor és jól!* Érzed gyengeségedet s tehetetlenségedet az erős testi vágyakkal szemben, *alázd meg magad mélyen* az isteni Fölség előtt, te, ki gőgös lelkülettel oly sokszor megszegéd parancsait s sóhajts a zsoltárossal: „Könyörülj rajtam Isten, a te nagy irgalmasságod szerint, és könyörületed sokasága szerint, töröld el gonoszságomat!” . . .

„Elismerem gonoszságomat és bűnöm előtt-
tem vagyon mindenkoron.” (50. Zsolt. 1, 2.)

Majd az *epedés érzetével* sóhászkozdjál:

„Hints meg engem izsóppal és megtisztulok,
moss meg engem s a hónál fehérebb leszek.

Tiszta szívet teremts bennem: oh Istenem
s az igaz lelket ujítsd meg belső részeimben!

Ne vess el engem színed előtt és szent
lelkedet ne vedd el tőlem!

Add vissza nekem üdvözítésed örömét s
jeles lélekkel erősíts engem!”

A *bánat s a szívbeli töredelem* hangján
esengj: „Könyörülj rajtam Isten! . . . Egyedül
neked vételtem és gonoszt előtted cselekedtem!
Fordítsd el orcádat bűneimről s töröld el min-
den gonoszságomat.” (50. Zsolt.)

Majd meg az apostolokkal sóhajts: „Meñs
meg Uram minket, mert elveszünk!” (Máté 8, 25.)

Avagy: „Jézusom szentéges Szíve, bizom
benned! Jézusom irgalom!”

Édes anyádat, a szentséges Szület is
hívjad segítségül: „Oh Asszonyom, oh Anyám,
emlekezzél meg róla, hogy a tied vagyok.
Viseld gondomat s védelmezz engem, mint
javadat és birtokodat!”

Őrzőangyalodat is szólítsd a harc hevé-
ben: „Isten angyala, én őrzöm, minthogy reád
bizott engem az isteni Jóság, világosíts meg,
őrizz, igazgass és kormányozz engem!”

Folyamodjál *Jézusodhoz a kenyér színében*:

„Krisztus lelke, szentelj meg engem!
Krisztus teste, szabadíts meg engem! . . .
Ne engedd, hogy tőled elszakadjak!”

Mily alázat, töredelem, bensőséges bizalom nem nyilatkozik meg a röpimákban, melyek legtöbbjét Isten lelkétől ihletett ajkak rebegették el elsőizben!

Lehetetlen, hogy nyomában meg ne nyilatkozzanak az eltörlaszott egek s bele ne költözzék a töredelem szelleme szivedbe, mely előkészít a megigazulásra, sőt a tökéletes bánat ajándékának adományozásával máris eszközli benned a megigazulást, mielőtt ujabb lépést tennél az üdv útján vétkeid töredelmes bevalása: gyónása által!

IV. FEJEZET.

Gyónjál őszintén!

Miután a kegyelem útját az ima által lelked javára egyengetni kezdéd, a legközelebbi s leg-sürgősebb teendőd: *vesd ki a bűnt szivedből őszinte*, még pedig *egyelemes* gyónás által.

Őszinte gyónás által.

A test bűneiben szenvedő lélek ugyanis röstelkedik cselekedeteinek bevallásától; avagy ha ezt tán nem is teszi, oly burkoltan s szépítve, mentegetve adja elő, hogy azt a lelkiája fel sem ismerheti, avagy csak bocsánatosnak véli. Innét ered aztán nem minden alap nélkül az a lelkiismerelfurdalás s örökös nyugtalankodás,

mely mindaddig gyötri a lelket, míg csak az egészet csűrös-csavarás nélkül, kendőzetlenül be nem vallja.

Tehát ha valamikor, úgy e kényes pontban legyen elved: soha semmit el nem követni, de ha már megtetted, mindig őszintén valld be.

Igen, de mikor oly feszélyező a dolgokat említeni!

Igazad van, ifjú barátom, de azért ajánlottam neked mindjárt az őszinte megbeszélést lelkiorvosoddal tanácskérés címén *már a gyónás előtt*.

Ha lelkedet ilyképen már őszintén feltártad s ügyes-bajos dolgaiddat lelkiorvosoddal megbeszélted, ez bizalmadat azzal fogja jutalmazni, hogy a reád nézve oly feszélyező kötelezettségre: az őszinte bűnbevallásra a gyónás szentségében *előkészítsen*.

Oktat téged, mint kelljen magad *tapintatosan* s mégis *elég világosan* kifejezned úgy, hogy lelkiismereted is nyugodt legyen s gyóntatód is megértse.

Egy ízben lelkigyakorlatokat kellett tartanom az ország egyik főgimnáziumában; s mivel ilyenkor ezekre a bűnökre is ki kell terjeszkednie a lelkigyakorlatok vezetőjének, a hozzám tanácsért forduló ifjaknak mindjárt a kulcsot is megadtam ahhoz, hogyan kelljen magukat a szentgyónásban e kényes pontra nézve vádolniok. Ezért voltak a leghálásabbak!

Nem is csoda!

Hiszem : sok érvénytelen gyónásnak vettem ezzel elejét. Sok ifjú s öreg is szívesen gyónnék meg, ha magát e pontra vonatkozólag tapasztalatosan — s mégis jól — kifejezni tudná.

A szent gyónáshoz az ifjúnak, ki előző bűnös életével szakítani akar, már felkészülve kell jönnie, erre szolgál az a bizalmas megbeszélés a lelkivezetővel már a gyónás előtt.

Azért is fontos ez a megbeszélés, hogy ily felkészülés után teljes nyugodtsággal fogjon a lelkiismeret megvizsgálásához s elejét vegye az aggodalmaskodásnak, mely kapkodó, felületesen végzett gyónások nyomában szokott támadni lelkének örökös zaklatására.

Egyetemes gyónás által rendezd lelked ügyét!

Tanácsos ez, ha, kedves jó fiam, már hosszabb idő óta szenvedsz a bajban s ha előző gyónásaid mind érvényesek is. Ajánlatos, mert lelked, életed jó részéről a legbiztosabban számolsz le Isten előtt s semmi okod sem lesz többé a nyugtalanságra.

Jobban kell magadat megaláznod s evvel máris tetemesen el-iget teszel az isteni Fölség megengesztelésére, kinek parancsain gögös fönnhájással tultevéd magad.

Őszintébb lesz bánatod is; erősebb akaratod, nagyobb s hatásosabb a megigazulás kegyelme!

Ezzel szemben a testi kívánságok heve tetemesen lelohad, sőt van eset, hol ily alázatos gyónás után a kegyelem oly bőségre árad az ifjú

szívébe, hogy a test hatalma *végkép* megtörik benne: *nem esik el többé* a sikamlós uton!

Szükséges az egyetemes gyónás, ha valamilyen *tudatosan*, megfontolva *elhallgattál* valamely súlyos bűnt, avagy a bűn nemét változtató súlyos körülményt.

Ilyenkor a lelkiismeret megvizsgálásakor vissza kell térned az *utolsó érvényes* gyónásodig, ha az mindjárt a legelső légyen is, avagy ha ez is érvénytelen volt: *kiskorodtól* fogva kell magad vizsgálni s a gyónásra előkészíteni.

Ezt a megaláztatást magadra kell vened, különben sohasem nyerheted vissza a kegyelem-életet, mert eddig gyónásaid mind *szenstég-törők* voltak s azok maradnak, míg csak az elhallgatott bűnt be nem vallod.

Míg ezt nem teszed, a *szenvedély*, melytől szabadulni óhajtasz, a *szenstég!örések* folytán *növekedni fog*; lelked *elfásul*, megkeményedik; téhetetlenséged érzetében *végkép* a bűn karjaiba veted magad. „Eh mit, hadd pusztuljak el” — ez lesz mottója meghasonlott életednek, mely utoljára még az öngyilkosság örvényébe is dönthet.

Ha ily lelkület tölténé el szivedet, kedves ifju — bárki s bárhol légy is —, kövesd tanácsomat; de ne essél kétségbe: *ezt* a nyavalyádat is *tárd fel* lelki orvosod előtt.

Nem mondasz ugysem újat — ez ennek a bűnnek rendes útja előbb-utóbb! A te gyengéségednél is hatalmasabb az Isten kegyelme!

Isten azt akarja, ifjú barátom, hogy *a te lelked is éljen* s azért üzeni mindezt neked.

Tehát *egyetemes* gyónást végezz, még pedig a következőképen járj el.

1. Gyónásodat kezdj imígyen:

Kérem, általános (egyetemes) gyónást szeretnék végezni utolsó érvényes gyónásomtól kezdve, melyet 2—3—4 év előtt (esetleg: kis-koromtól fogva) végeztem, mert *szükséges*; tudatosan elhalgattam súlyos bűnt.

2. Nehogy idő folyamán erőt vegyen rajtad ismét az álszégyen s veszélybe jöjj, hogy újból csak elhallgasd bűnödet: *mondd meg egyelőre általánosságban, minő* bűnt hagytál el (pl. lop-tam nagyobb összeget, vagy vétettem a hatodik parancs ellen).

Ezzel elejét veszed álszégyenednek!

3. Vallj be, mikor volt utolsó érvényes gyónásod s azóta hány-szor voltál gyónni s áldozni; hány-szor részesültél más szentségben (bérmálás, kenet stb.); ezek felvétele ugyanis mindmegannyi szentségtörést képez.

4. A súlyos bűnökre vonatkozólag vizsgálj magad az Isten s egyház parancsai szerint s említsd meg a súlyos bűnök számát is *pontosan*, ha tudod; *körülbelül* (havonta, hetenkint, napjában), ha pontosan reá nem emlékszel. Segítségre lehet itt P. Bús: „Lelki tükör” című könyvecskéje, mely a Mária-Kongregáció kiadásában jelent meg. (Budapest, VIII., Horánszky-u. 20.)

5. A hatodik parancs dolgában vádold ma-

gad előző tanácsaim alapján (II. fejezet) lelki-orvosod utasítása szerint, s hamarabb készülsz el gyónásoddal, mint ha egyedül vágnál neki bizonytalan csapásokon.

6. Miután ily őszinte s töredelmes szívvel végzett gyónásnál a szent feloldozásban részesültél, *ne bolygasd többé előző életedet*, ne is térj gondolatidban többet arra vissza. Felejtsd azt el szomorú emlékeivel együtt, miként az Isten is elfelejti tartozásodat.

Csak egyre törekedjél ezután: fiacskám, többé ne vélkezzél, nehogy sorsod válságosabb legyen újabb esés következtében az előbbinél.

V. FEJEZET.

Tagadd meg magad!

Mit tesz az orvos, ha valaki elrontotta a gyomrát? Diétát ír elő. A betegnek épen azon tápláléktól kell tartózkodnia, melytől gyomorrontása származott.

Ha valaki az orvos tilalma ellenére mégis élvezné a tiltott ételt, úgy baja csak súlyosbodnék.

Ugyanez áll az ifjúra nézve is, ki a testi vágyak kötelekeitől szabadúlni akar.

A bűnös cselekedet volt az, ami beteggétette, első kötelessége tehát a jó gyónás után ettől a szándékos cselekedettől tartózkodni.

Minden egyes visszaesés olaj a tüzre. Növeli a szenvedély erejét s gyöngíti a jó hatalmát, a visszaszerzett malasztnak erősítő támaszát, ha-

talmát, sőt meg is szünteti, hisz az új bűn következtében ismét elvesz az Isten kegyelme.

Ha gyengesége következtében esnek, *azonnal fel kell kelnie*; ki kell vetni a bűn szennyét szívéből tökéletes bánat s jó gyónás által — lehetőleg még aznap, hogy a bukás elszigetelt maradjon.

Ha az ifjú ilyenkor halogatja a gyónást: az elsőt csakhamar egy második s harmadik fogja követni. S ezek az egymást sűrűn követő visszaesések *a legveszedelmesebbek*, ezek leginkább fokozzák az *akaratgyengeséget s támadják meg* legjobban *a testi szervezetet is*, tompítják az értelmet s forrásai lesznek mindazon szomorú következményeknek, melyek a bűnözéssel járnak.

Míg az ifjú jelen előírásomat betartja: visszaesés vagy *egyáltalán nem*, vagy hosszabb időn belül is csak *ritkán* fog előfordulni, míg ellenkező esetben visszatér a *napi visszaesések*, sőt tán többszörös visszaesések korszaka s helyzete még kritikusabb lesz!

Hogy mi ösztökéli az ifjút ellenállhatatlanul a cselekedet elkövetésére, azt kiki maga tudja legjobban megmondani.

Figyelembe kell vennie az ifjúnak, *kivülről* fenyegeti-e veszély: akár rossz pajtás, könnyv érzékiséget felkorbácsoló képeivel, akár valami látványosság vagy bármely más, az érzékiséget teljesen felcsigázó külső alkalom; avagy *belülről* jó a baj, az érzékiségre nagyon is hajló természetből,

Ha *kivülről* fenyeget veszély, úgy minden ilyen alkalomtól épügy kell tartózkodnia, mint a cselekedettől, mert ezek reá nézve a bűnnek mindmegannyi *közelalkalmai*.

Aki keresi a veszélyt, elvész abban!

Sok ifjúnál az elhatározás, hogy szakít a bűnnel, nem tud diadalra jutni s pusztá akarhatnámsággá törpül, mert nem tér ki a *közeli bűnalkalmak* elől, nem kerüli azokat.

Ha *belülről* fenyegeti veszély az ifjút, úgy a tett kerülésének egyik legközönségesebb eszköze az, hogy nem vonul félre s *nem marad egyedül*. Főleg a bensőben tomboló kívánságok viharjai közepette *időzzék mások jelenlétében, kiket tisztel*; ha pedig épen a másokkal való szükséges érintkezés feszélyezi őt, úgy gyöngeségét fogja ellensúlyozni szülője, nevelője avagy igazi jóbarátjának jelenléte.

Az erős kísértésnek *őszinte feltárása* a lelki atya előtt akárhányszor nyomban lelohasztja azok tomboló hevét.

Ha megengedett avagy szükséges dolgok elintézésénél zaklatja a szenvedély az ifjút, úgy *tanácsos* annak *elhalasztása* oly időre, midőn a szenvedély tüze lelohad, s kevésbé fenyeget veszély.

Ha az ifjú mindezt megteszi, *akarata* reje máris tetemesen növekedett s önmegtagadásai következtében máris óriási lépést tesz a javulás felé s tompítja a lámadás erejét.

Nemsokára örömmel jelentheti vezetőjének: hála Istennek, cselekedetben már nem vétkez-

tem. S ha annyira jutott, máris keresztülgázolt a legnagyobb nehézségeken.

Azt mondhatná valaki: könnyű mindezt elmondani, de nehéz megtenni.

Igaza van! De bármily nehezeére essék is lelkének elszakítása s függetlenítése mindattól, amin eddig bűnös szenvedéllyel csüngött, erre egyszer reá *kell* szánnia magát!

Ha valahol, itt áll Krisztus szava: „Ki utánam akar jönni, *tagadja meg magát*“ ... (Máté 16, 24.)

Rá *kell* szánnia magát *még erőszak alkalmazásával* is, ha *kell*.

Nevelő koromban nem tudtam felfogni, miért köli össze egyik-másik növendékem lefekvés alkalmával kezeit. Később megértettem!

Az bizonyos: egy ilyen tűzpróbát — ha *kell*, erőszakkal is — ki *kell* állnia az ifjúnak, s élet veszi a heves kísértés zaklatásának. A következő támadások mindinkább veszítenek erőszakosságukból.

S ha a cselekedeteknek elejét vettük, úgy-hogy a lelki harc a külterületről a *belsőre* fog szorítkozni, akkor újabb lépést *kell* előre tennünk: gyógykezeltetnünk *kell* magunkat.

VI. FEJEZET.

Gyógykezeltesd magad!

A bűnös élet nyomai megmaradnak az ifjú lelkében. A jó gyónás eltávolítja lelkéről a bűn szennyét, de nem szünteti meg egyszerre a bűnös hajlandóságot.

A bűnalkalmak, ha akaratlanul kerülnek is eléje, hatással vannak reá csakúgy, mint annakelőtte. A megszokás következtében akarata ellenére is tilos érzelmeket keltenek benne. Teljesen lehetetlen, hogy ezen követelődző ingerkedését önmagában fel ne fedezze, hisz a lélek a testtel összeforrt.

Jelentkeznek lelkében ugyanazon vágyak, melyekben annakelőtte szándékosan lelte örömet s mivel érzi követelődzésüket, ez érzést *beleegyezésnek* is veszi, pedig ez két különböző dolog.

Ha benyomásai után megy, könnyen aggályos lelkiismeretűvé válhatik, s mivel minden alkalom elől ki nem térhet, félelmében felcsigázott képzeletének hatása alatt úgy véli, hogy folytonosan úslyosan vétkezik, minek következtében azután nem egyszer elcsügged s leszerel, abbahagyja a törtetést a tiszta, erkölcsös élet útján.

Kész veszedelem ez a jóakarátú, de könnyen csüggedő ifjúra nézve.

Míg az ifjú nehezen különböztet érzés és beleegyezése között, biztos irányító elvül követheti: míg lelkének a harc hevében *terhessé, kellemetlenné* lesz az, amit azelőtt szeretett s ami kedvére volt, *jele* annak, *hogy akaratának* az érzékies vágyak zaklatásaiban a *legkisebb része sem volt*.

Sőt ha e zaklatások a lélek nagy ellenke-

zésére találunk, nyugodt lehet az ifjú: *még bocsánatos bűnt sem követett el!*

A küzdelem első napjaiban terhessé válik az ifjúnak ez a lelki harc.

Kora reggeltől késő estig körülzsongják elméjét a legkülönfélébb képzetek s nyomában jelekező kívánságok, s mindennek dacára folyton helytállani, *biz ez nagy dolog!*

A legtöbb ifjú a lelki harcok emez első heves fellángolásától riad vissza; erőtlennek véli magát a küzdelemre s *mégis*, bár *folytonos*, huzamos ideig tart, már-már a cselekedetet is kicsikaró kísértésről van szó, *helytáll!* A világ minden kincseért sem lenne kapható arra, hogy önszántából csak egy pillanatra is gyönyörköd-jék a kísértésben.

Észre sem veszi, hogy a küzdelem hevében Isten szent kegyelmére támaszkodva az erkölcsi tisztaság *első fokán* máris megveté lábát.

Ezt a fokot nemsokára követni fogja az erkölcsi tisztaság *második fokának* megmászása is, amikor a *folytonos, beleegyezést kicsikaró kísértések megritkulnak*; az ellenállás *könnyebb*, a zaklatások sem lesznek oly erőszakosak.

A tisztaság *harmadik fokán* a tartós, zaklató kísértések *elmaradnak*; az ifjú lelke annyira ura lesz testének, hogy súlyos kísértéseket felidéző alkalmaknál is *könnyen* győzedelmeskedik a test szaván s a mindennapi élettel s hivatásbeli kötelemekkel járó, akárhányszor nagyon is súlyos kísértések közepette is meg tudja őrizni

nyugodtságát, higgadtságát, minden belső zavar s beleegyezés veszélye nélkül.

Ez az a magaslat, melyre az ifjúnak egy előző bűnös élet dacára felemelkednie kell, hogy az állapotbeli kötelességek teljesítésével s a társadalmi érintkezésekkel járó rendes s rendkívüli alkalmak közepette tisztaságának erénye mindenkor biztosítva legyen az érett férfikor s egy jövődő, előző önmegtartóztatott tiszta életen alapuló, boldog családi élet intézménye számára.

Ha valamikor, úgy lelkének ezen viharzó korszakában szorul az ifjú biztos lelkivezetésre, még pedig *állandó* vezetésre s ugyanannak vezetésére.

E baj gyógyítása tehát összefügg azzal, hogy az ifjú *állandó gyóntató* mellett tartson ki.

Aki ok nélkül sok orvost kérdez, könnyen póruljárhat, mert az orvosok, miként képzettség úgy ügyesség, de főleg tapasztalat s gyakorlat dolgában nagyon is különböznek. A kezelés maga is újabb vagy régibb módszer szerint történhetik s így itt is áll: sok szakács elsózza a levest.

Különben is ugrándozó betegek nem veszik javulás dolgában sohasem komolyan a dolgot. Keresnek enyhe gyóntatót, hogy a kecske is jólakjék, de a káposzta is megmaradjon.

Akarnak javulni s nem is akarnak. Örökké ingadoznak s végtére is minden kísérletezést abbahagynak s mennek a bűn útján továbbra is előre: vesztükbe.

Féluton a hatodik parancs dolgában megállani nem lehet.

Ugyanezt kívánja a dolog természete is.

Terhes, ugyebár, lelkünk feltárása a gyóntató előtt már elsőizben; mennyivel lesz az terhesebb ugrándozás alkalmával, ha folytonosan máshoz megyünk s ott újra előre kell bocsátanunk amit már egyszer meggyóntunk. Előre kell bocsátanunk, hogy az új gyóntató lelkünk igazi állapotát jól megismerhesse, a bajt helyesen megállapíthassa s épen a nekünk szóló eszközöket s orvosszereket írhasa elő.

Ellenkező eljárással tévedésbe ejtenők őt.

Elved legyen tehát, kedves ifjú, kezeltetésed szempontjából: állandóan *egy és ugyanazon gyóntatóhoz megyek!*

Még valamit.

Állandó gyóntatódat is *sűrűn látogasd* kezeltetésed ideje alatt, hogy tanácsát kikérjed!

Az orvos a gyógyszereket a beteg bajához mérten írja elő.

Különböző bajokat más és más orvossággal, egy és ugyanazon bajt ugyanazon orvossággal, de majd nagyobb, majd kisebb adagokban, majd sűrűbb, majd ritkább mennyiségben kezeli, ahogy azt a baj súlyos vagy kevésbé súlyos volta megkívánja. A halálos beteghez többször is ellátogat napjában, könnyebb lefolyású betegségnél elég, ha két-három nap után egyszer jön látogatóba.

A mi esetünkben kissé könnyebb az orvos helyzete, mert a halálos beteg ifjú testileg több-

nyire ép, fennjár s így állapotához mérten maga keresheti fel orvosát.

Van eset, midőn a baj gyógyítására elegendő egy megbeszélés s jó gyónás, s az illető továbbra is megállja helyét, de olyan eset is előfordulhat, amikor a nagy akaratgyengeség következtében napjában erre kétszer is szükség van.

Örülnie kell a szegény ifjúnak, ha délig kibirja esés nélkül, amikor azonnal újabb injekciót kell adni, hogy estig megállja helyét.

S ez a kezelés esetleg eltarthat hónapokig. Fárasztó ez a gyógykezelés orvosra s betegre nézve egyaránt, de nincs is felemelőbb s szebb vigasztalás a lelkiorvos számára, mint ha betegje az előírásait pontosan betartja.

Isten ezt a készséges jóakaratot lehetetlen hogy ne támogassa; csakhamar lesz bűnös cselekedettől mentes félnap, egész, sőt két-három nap is.

Ekkor elegendő már a heti kétszeres megbeszélés (szerda—szombat) s nemsokára egy hét, sőt két hét s egy hónap is el fog telni visszaesés nélkül!

E gyakori gyónásokra s megbeszélésekre csak a kezdetben s a válságosabb napokban lesz szüksége a betegnek.

A bajnak illető gyógykezelésénél előnyös helyzetben vannak azok, kiket szerzetes- vagy paptanárok tanítanak, avagy ilyenektől vezetett nevelőintézetekben nyerik kiképeztetésüket.

Az ilyen ifjak használják jól fel azt a tíz hónapot s kezeltessék bajukat mindjárt az

iskolai év beköszöntésétől kezdve, hogy épen mehessenek a vakációba s ott is megőrizték a tisztaság erényének azon fokát, mely őket a vakáció rendes s rendkívüli veszélyei közepette is megtartja a jó erkölcs útján.

Allami középiskolákban tisztelje meg az ifjú bizalmával hittanárát s őt kérje fel a gyógykezelésre.

Az ifjúság érdekét melegen szíven hordó hittanár szívesen fog segítséget nyújtani az ifjunak, ki őt bizalmával megtiszteli.

Lehet-e nagyobb érdeket képzelni az ifjúság eme lelki szükségleténél? Főleg ha tekintetbe vesszük, hogy középiskoláinkban a hitoktatás fitymálása a tanulók részéről jobbra azoknál esik meg, kik gyászos szerepüket az erkölcstelenség útján máris eljátszották.

A tiszta erkölcsű ifjú, ki önmagán tapasztalta az isteni kegyelem megszentelő s felemelő hatását, az csüng szent hitünk tanításán, csüng annak hirdetőjén is: a hittanáron.

Erkölcös, tiszta nemzedék hitvalló nemzedék is marad mindenkoron, mely elveit senki kedvéért sem akasztja szegre.

VII. FEJEZET.

Használd az előirt gyógyszereket!

Hasztalan kéri a beteg az orvos tanácsát, még ha a leghiresebb orvost konzultálja is, hiába írja elő a betegnek a legüdvösebb gyógy-

szereket, ha a beteg ezeket nem veszi be, nem gyógyulhat meg.

Igy állunk az ifjúság legnagyobb betegségével: a testi bűnök bajával is.

Allandóan, következetesen kell használnia az ifjúnak az előirt mentőeszközöket, különben bajából sohasem fog kilábalni.

E bajjal szemben *természetes és természetfeletti* eszközök használatosak.

Természetes eszköz: az *akaraterő* növelése s *nevelése*. A testi bűnök épen akaratgyengeségnek válnak okozóivá. Aki mindazt megteszi, amit eddig e baj gyógyítására vonatkozólag mondtam: az máris *edzi* akaraterejét, *neveli*: hisz helyes elvek követésének szolgálatába szegőd-teti; *növeli*: mert az alkalmak kerülése, a kísértések legyőzésével máris tetemes erő kifejtésre tesz szert s a leghevesebb harcokat is győzedelmesen küzdi végig.

Az akarat nevelése és növelésének legbiztosabb s leghatásosabb eszköze marad az *ön-megtagadás*.

Megvonni magától a *tilosat*, s hogy ezt könnyebben tehessük: a *megengedett* dolgoktól is olykor tartózkodni.

Mily szépen illeszkedik be a legnagyobb bajnak gyógykezelésébe a katolikus egyháznak saját fiaitól olyannyiszor félreértett s gunyolódással fitymált, sokszor sutba dobott *bőjti parancsa*.

A túlságos táplálkozás petyhüdté teszi a

testet s ha idejekorán szegődik hozzá a bornak s alkoholnak suttyomban való élvezete, egyszerűen rabszolgaságba dönti a szegény lelket, úgyhogy vágyain uralkodni nem tud, azoknak jatszólabdájává lesz.

Az ételben s italban mértéktelen ember erkölcstelen ember is egyszersmind: a kettő rokonszenvedély és karöltve jár.

Józan fegyelmezés étel s ital dolgában sokat lendíthet a bilincsek szétszaggatásának munkájában.

Bujaságra hajló természeteknek nemkévébő szokott ismertetőjele lenni: *a lustaságra, téltenségre való hajlandóság*; ha ennek enged az ifjú, akkor a testi vágyak melengető dajkáját növeli nagyra lelkében.

Az ilyen ifjú fázik a kitartó, komoly, erőfeszítő munkától; kerüli, avagy *felületesen végzi*. Mindenbe belekóstol, de tökéletesre semmiben sem viszi.

A tanulásban való rohamos hanyatlás a serdülő korban — egyébként jó deáknál — jobbára a titkos bűnökkel való szövetkezésnek jele szokott lenni.

Az érzékiségre hajló ifjú kerüli és *kivonja magát a testedző gyakorlatok alól*. Fázik a testgyakorlattól, hideg víztől, kemény fekvőhelytől, a fegyelem megtartásától. Kerüli a társasélelet; a kedélyt felvidámító kirándulásoknak s szórakoztató játékoknak sem barátja; neheze érik

még a séta is, leginkább gubbasztani, ülni s a tétlenségnek szeret hódolni.

Pedig az említett dolgok mindmegannyi természetes eszközök a mélabús, ábrándozó kedélyeknek felvillanyozására.

De még egy észrevételt! Úgy hiszem, sok ifjúnak szolgálatjára lehetek vele.

Ifjak, kik bűnös vágyaiknak rabjai szoktak lenni, akárhányszor orvosok tanácsára hivatkoznak s azzal igyekeznek mentetetni ballépésüket.

Dr. Good Pál fregatkapitány, maga is tengerésztiszt orvos, művében¹ e dologra vonatkozólag ekképen nyilatkozik: „Mik tehát a tiszta életnek, a nemi önmegtartóztatásnak káros következményei? Az összes népek gyógyászatának minden terét alaposan átvizsgáltam és legnagyobb csodálkozásomra azt találtam, hogy soha és sehol nem volt ily káros következményre példa.

Kutassátok fel az összes könyvtárakat, kérjétek ki az ó- és újvilág orvosi kapacitásainak véleményét, és ha csak egy *hivatása magaslatán álló orvos*, vagy ha az egészség-ápolásról vagy gyógyászatról szóló *szakmunka* csak *egy* a nemi önmegtartóztatásból eredő betegségi esetet tud is felhozni, vagy ki tudja mutatni, hogy az bizonyos betegségekre tesz hajlandóvá,

¹ Good—Hupuka—Basch: „Erkölc és erő.” II. kiad. Bpt. 1913. Szent-István-Társ. 51. oldal.

vagy hogy ilyes hajlamot növel: akkor elégetem e művemet s örök hallgatásba merülök.

„Természetesen csakis *komoly munkát* és hivatásukat illetőleg csak elismert orvosokat respektálhatunk — folytatja Good Pál művének fordítója —, mert az orvostudomány terén is van elég *kontár*, kik csak a nagy tömeg izlésére s beteges kíváncsiságára spekulálnak s a fiatalság érzékies hajlamainak kedveznek, *hogy ebből jó sok hasznuk legyen.*”

„Ha sok az eszkimó (az orvos) még *több legyen a beteg foka*” — így tárja fel az ilyfajta tanácsoknak mélyebb rugóit ugyancsak egy tapasztalt, az ifjúság erkölcsös életének óvását szíven hordó családapa.

Mert az egészséges vérű, ép idegzetű fókák nem igen juttatják keresethez az ilyen orvosokat.

Ők azt akarják, hogy *ma*, az ő idejükben legyen minél több idegzet olyan állapotban, hogy tehetetlenül jajgasson orvos után. Hogy mi lesz holnap, bánják is ők. Csak *ma* minél több hive legyen a vallás- és házasságellenes mozgalomnak. Mert ezen mozgalomnak arányában szaporodnak a peyühűt vérű „csontig-velőig fekete”, „rossz hátgerincű”, „testben-lélekben összesebzett”, ideges páciensek, kik bizony sok dolgot adnak az orvosnak¹.

Ezek után, *azt* hiszem, elég világosan áll

¹ Károly Ignác: Az idegesség hármas ellenszere. Székesfehérvár 1909., 34. o.

előttünk, hogy mit kelljen az ilyen tanácsokra vonatkozólag tartanunk.

Fegyelmezett, pórázon tartott s el nem kényeztetett test a tiszta léleknek leghűbb s legjobb szövetségtársa.

VIII. FEJEZET.

Tiszteld a boldogságos Szüzet!

Isten *benső* barátságára csak tiszta lelkek tarthatnak igényt. Kifejezésre juttatja ez igazságot maga az Úr Isten mindjárt az emberiség történetének kezdetén.

A kegyelem s rendkívüli adományainak olyan teljével ruházta fel az első embert, hogy noha érzéki lény s így alá van rendelve a test törvényének is, szertelen túlcsapongásának zaklatásait a józan ész szavával szemben nem érezte.

Az első emberpár az eredeti szentség állapotában testben is az angyalok életét élte s sértetlen szűztisztasága magaslatán bizonyos értelemben az angyalok kiváltságában részesült: szemtől-szembe láthatta — persze érzékelhető módon — az Isten ábrázatát s élvezhette legbensőbb barátságának áldásait.

Az első bűn következtében megszűnt a természetfeletti s rendkívüli adományoknak az érzékiséget lékező ereje. Ezt jelzi az Írás is elég jellemzően: „És mind a kettőnek megnyílnak szemei s mikor észrevehék, hogy mezi-

telenek, fügefaleveleket aggalának egybe s maguknak körülkötőket csinálának." (Mózes I. 3, 7.)

Még világosabban adja ez igazságot az ősszülők értésére maga az Isten: "... És ki jelentette neked, hogy meztelen vagy, hanem hogy ettél a fáról, melyről parancsoltam vala neked, hogy ne egyél." (Móz. I. 3, 11.)

Ki lesz mármost az emberiség szabaddítója az érzékiség hatalma alól?

Maga az Isten irányítja oda a bukott ember tekintetét az Asszonyra, kit az örök Atya, épen mivel könyörölni akart az emberen, megváltani akarta a bűn rabságából — elsősorban a testiség hatalmából —, mert ez hozott vizözönt s kénköves tüzes esőt az emberiségre — oda-irányítja mondom a bukott ember fáradt tekintetét az Asszonyra, kit az ősbűn átka nem ért s aki ivadékaiban is megtöri biztosan a sátán hatalmát.

„Ellenkézést vetek — így szólt az Isten a kigyóhoz — közötted és az Asszony között, a te ivadékod s az ő ivadéka között; ő megrontja fejedet és te sarka után leselkedel." (Mózes I. 3, 15.)

A kegyelem s természetes adományok bőségét juttatta Isten Lucifernek, az angyalok egykori fejedelmének, nagy életszentséget juttatott Évának, az emberiség anyjának, elképzelhetjük a természet s kegyelem ajándékainak mekkora garmadáját árasztá ki Isten az ősevangélium ezen Asszonyának lelkébe.

Mily gyönyörűséges remekmű fogalmazásának vázlata az ősevangélium eme pár szava, melynek alkotásakor éragadtatással szólal meg az örök Ige az Énekek Énekében: „Egészen szép vagy én barátném és szeplő nincs tebened.” (Én. Éneke 4, 7.)

Az Ó-szövetség evangélistája, Izaiás próféta még közelebbről rajzolta meg ennek az Asszonynak az egész üdvrendben egyedülálló képét, melyhez az Új-szövetség hirnöke, Gábor arkangyal csak némi magyarázatot ad angyali ajakkal, mert ha emberi ajaknak kellene ezt a magyarázatot adni, úgy járt volna tehetetlenségében, akár csak Jeremiás maga, midőn őt Isten prófétájává avatta.

Készségesen vallaná be: „Ah, ah, ah Uram Isten, ime nem tudok szólni, mert én gyermek vagyok.” (Jerem. 1, 6.) Ki az az asszony, kiről Izaiás ír?

„Ime egy Szűz méhében fogan és fiat szül s neve Emmanuelnek fog hivatni.” (Izaiás 7, 14.) Csodálatos egy születés!

Magának a Szeplőtlennek átok nem sujtotta mély értelme sem foghatá fel.

„Mikép leszen ez, holott férfiat nem ismerék.” (Luk. 1, 34.) Csak Isten keze művelheti e csodát.

„És mondá az angyal neki: Ne félj, Mária, mert kedvet (kegyelmet) találtál Istennél . . . a Szentlélek ereje száll tereád és a Magasságbelinek ereje megárnýékoz léged s azért a Szent

is, mely tőled születik, Isten fiának fog hivatni.“
(Luk. 1, 30. 35.)

Szeplőtelen, szűzi lelket választott magának
anyául az örök Ige.

S mekkora tisztelet viseltetik e Szűzzel
szemben?!

E Szűz minden nagysága mellett, teremtménye marad az Istennek, az isteni Fölséggel szemben elenyésző semmi. S mégis Isten nem parancsot ad a Szűznek — miként parancsban fejezé ki akaratát az első emberpár előtt —, hanem csak beavatja a Megváltás nagy művébe, az ősevangélium titkának mélységébe.

Elég ellesnie a Szeplőtelennek az Isten tervét, hogy a következő pillanatban az Isten Anyjához illő alázatosságának is tanujelét adja s meghajoljon az Örökkévalónak óhaja előtt: „Íme az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint.“ (Luk. 1., 38.)

S ez a „legyen“ az üdv rendjében szólott nemcsak az örök Igének, szólott neked is!

Hisz azért akart az alázatos Szűz Istenanya lenni, hogy a Megváltó megszülessék, kiről az angyal a Szűz jegyesének, Szent Józsefnek előre jelzé: „Ne félj elvenni Máriát, a te feleségedet; mert ami őbenne fogantatott, a Szentlélektől vagyon; fiat szül pedig, kit Jézusnak fogsz nevezni, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.“ (Máté 1, 20. 21.)

E bűnök közé tartoznak a test bűnei is. A „legyen“-nel tehát a Szeplőtelen Szűz neked

is anyád akart lenni, hogy teljesítse az ősevangélium jóslatának végszavát is: megtörje benned a kísértő sátánnak hatalmát.

„Ő megrontja fejedet!” (Mózes I, 15.)

Folyamodhatik-e a gyermek nagyobb bizalommal máshoz, mint az édesanyához?

Hisz az anya gyermekének csak javát akarja; gondosan óvja mindattól, ami gyermekének életét csak némikép is veszélybe hozhatná.

Már pedig a Szeplőtelen nagyon is jól tudja, mily veszéllyel fenyegeti lelkedet a testi vágyak zabolátlan szenvedélye.

Ha kiáltasz Szűzanyád után, bizonyára meg fogja hallani hívásodat csillagtrónusán s segítségedre fog jönni.

Megtesz mindent, hogy a kísértés hevében a sátán neked ne árthasson, közel se állhasson zaklatott lelkedhez s meg ne ronthasson!

Meghatóan fejezi ki szent Bernát ugyanezt a gondolatot; csak a lényegét érintem ehelyütt.

A szentséges Szűzhöz így szólott az angyal: Ne félj, Mária, kedvet (kegyelmet) találtál Istennél.

Ha kegyelmet talált — úgymond szent Bernát —, úgy bizonyára azt találta meg, amit te veszítettél el, hisz őt malasztal teljesnek köszönté az angyal. Kérjük tehát őt, hogy adja nekünk vissza a bűnös szenvedély kielégítése következtében elvesztett kegyeleméletet, hisz Ő a Kegyelemek Anyja.

Ő megtöri a sátán hatalmát bennünk! Senki

sem volt e nagy igazságról jobban meggyőződve, mint Pater Succi József, jézustársasági atya, kinek az ifjuság vezetésében felette nagy volt a jártassága s gazdag a tapasztalata.

Ha a testi bűnökben küzködő juhocskája már-már a kétségbeesés martaléka lévén, mégis bizalmas őszinteséggel közeledett feléje, azt szokta volt ajánlani, hogy bukása után alázatos érzülettel csókolja meg a földet — persze nem mások jelenlétében — s azután mondjon el a kegyes Szűzanya tiszteletére egy Üdvözlégyet a következő fohással:

„Ó Asszonyom, ó Anyám, neked ajánlom magamat egészen s hogy neked megbizonyítsam, hogy csakugyan a te hived vagyok, neked szentelem ma szememet, fületem, szájamat, szíve-met és egész magamat. Mivel tehát a tied vagyok, ó jó Anyám, gondomat viseld és védelmezz engem, mint értékedet s tulajdonodat.“

A kisértés hevében pedig — miként a fiókák az anyatyúk után, úgy sóhajtsanak ők is a Szűz Anyához:

„Ó Asszonyom, ó anyám, emlékezzél meg róla, hogy a tied vagyok. Viseld gondomat s védelmezz engem mint értékedet s tulajdonodat.“

E röpímácskának nem egyszer meg is lőn az eredménye: a Szűzanya megtörte nem egy ifjúban a tisztátalanság szellemének hatalmát.

Nem is csoda!

A Szeplőtelennek *bensőséges* tisztelete nem

fér össze a tilkos bűnnel. Előbb a Szeplőtelennek tiszteletével kell felhagynia az ifjúnak, csak azután léphet a tágas útra, mely a biztos kárhozatba vezet.

Innét a tapasztalás, hogy a feslett előéletű ifjú szemében vörösposztó marad s lesz mindenkoron a Mária-tisztelet. Ettől irtózik s undorodik s ezért ellenszenvvel is viseltetik mindazok iránt, kik épen erkölcsi tisztaságuknak biztosítása érdekében csoportosulnak a Mária-kongregációkban a Szeplőtelennek zászlaja alá!

Kedves megnyilatkozása ezen Mária-tiszteletnek a fentebb ajánlott imádságnak naponkinti elmondása, a Szűzanya ünnepeinek kegyeletes megülése a szentségek buzgó felvételével, a szentolvasó gyakori s ha lehet, naponkinti végzése s főleg: a Szűzanya kedvenc érényinek buzgó követése.

Próbáld meg te is, kedves jó fiam, s önmagadon fogod tapasztalni Szent Bernát eme szavának igazságát is: „Mária gyermeke nem veszhet el!”

IX. FEJEZET.

Áldozzál naponkint!

Az Ur Jézus nagy szeretetének nem felelhetsz meg eléggé, hacsak őt *naponkint* magadhoz nem veszed. Miért?

Lám, az Ur Jézus annyira szeretett téged, hogy irántad való szeretetéből emberré lett, hogy téged megváltson és üdvözítsen.

Szeretete azt sem tartá soknak, hogy szentes Szívének utolsó csepp vérének is kiontsa érteled a kereszten.

Az utolsó vacsorán szent Szívének túlárado szeretetével az Oltáriszentséget rendelé, amelyben folyton-folyvást megújítja a megtestesülés s a szentmiseáldozatban a keresztség áldozat imádandó nagy titkát felszentelt papjainak keze által.

Szeretetének kevés volt egyszer alászállani az égből; megismétli azt, valahányszor szent áldozáshoz járulni akarsz s Isten felkent szolgálja temiattad is átváltoztatja a kenyeret imádandó szent testévé. Nem rút hálátlanság, ha Istened ily nagy szeretetének tapasztalása mellett azzal az álürüggyel vonod ki magad a Mester ölelő karjai közül: nekem az sok minden nap áldozni.

Hát nem sok, legalább is nem lenne szabad soknak tartanod. Ha mégis annak tartod, úgy elárulod, hogy beteg a te szíved s lelked, azért fanyalodol oly nehezen e szentség vételére.

Nincsen ünneplőruhád, mely előfeltétele e szentség méltó vételének.

Pedig hát épen ez ünnepi ruha megőrzésére, a megszentelő malaszt ruhájának állandó biztosítására rendelte az Úr Jézus e szentséget.

A külső jelnek: a *kenyérnek* választásában is eléggé jelzi neked, hogy a szív betegségével szemben szent testének *naponkinti* vétele a *tanácsolt* legjobb gyógyszer.

A kenyeret naponkint esszük.

Bármily választékos és izletes ételek kerüljenek is az asztalra, ha hiányzik hozzájuk a kenyér, máris nehezen válik élvezhetővé a legtöbb étel.

A kenyér az asztalnál a legfontosabb s legkevesbé nélkülözhető élelmiszer.

No lám, a kenyeret a test táplálására *naponkint* vesszük magunkhoz s ezt oly *természetesnek* tartjuk, hogy felette nem is csodálkozunk, sőt az ellen szállnánk sikra, ki erről lebeszélni akarna.

Ime ezt a kenyeret változtatja át az Úr Jézus imádandó szent testévé. Tán azért, hogy testedet táplálja?

Alig hiszem, ezt a természetes kenyér eléggé s amúgyis megteszi, ez okból biz nem kellene testévé változtatnia. Ha mégis megteszi, jelzi, hogy *lelked* táplálására teszi, tehát *lelked tápláléka* akar lenni, még pedig oly nehezen nélkülözhető tápláléka, akárcsak a kenyér nehezen nélkülözhető a test táplálásánál.

Más szóval: szent teste lelkednek *naponkint* legyen tápláléka.

Leelkednek *naponkint* meg kell maradnia ünneplőruhájában: a megszentelő malaszt állapotában, ha örökké élni akar.

„Én vagyok az élő kenyér — mondja az Úr Jézus —, ki mennyből szállottam alá. Ha valaki e kenyérből eszik, *örökké él*; és a

kenyér, melyet én adandó vagyok, az én *testem* a világ életéért.”

S hogy kétség se maradjon fenn arra vonatkozólag, hogy testének nem képletes, hanem *valóságos* élvezetéről van szó, hozzáfűzi az Írás: „Vetekedének azért a zsidók egymás közt, mondván: Miképen adhatja ez nekünk az ő testét eledelül?

Mondá tehát nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia *testét* s nem isszátok az ő véré, *nem leszen élet tibennetek.*

Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, örök élete *vagy*on és én feltámasztlom őt az utolsó napon.” (Ján. 6, 51—59.)

Mi fenyegeti jobban a megszentelő malaszt ruhájának állandó őrzését az ifjú szívében, ha nem a serdülő korban ébredő testi vágyak tüze? S ha mégis áll az Úr szava: Aki eszi az én testemet s issza az én véremet, örök élete *vagy*on . . . mi másról akar téged biztosítani az Úr Jézus, ifjú barátom, mint arról, hogy Szívén megpihenve győzedelmeskedni fogsz indulataidon?

Az Oltáriszentségre vonatkozólag a tridenti szent zsinat is úgy nyilatkozik, hogy: az esz-
köz, mely által a bűnöktől megóvatunk.

A szenvedély hevével szemben *külső* esz-
közöknek alkalmazása *egymagában* nem sok
reménnyel kecsegtet.

Bármennyire ajánljam is az előző fejeze-

tekben szakemberek s tapasztalás igazolásával a szenvedéllyel küzködő ifjú léleknek a természetes eszközöknek: tornázás, testedzés, fegyelmezés s sportoknak alkalmazását, egymagukban ez eszközök használata sokszor (— mondhatnám mindig —) eredménytelen fog maradni: *elodázza*, de nem szünteti meg a veszélyt.

Mit szólnál ahhoz, ha a te jóbarátod a tüzes kályhát kívülről fecskendezné hideg vízzel s így akarná eloltani?

Annyi bizonyos, hogy *lelohad* a heve a locsolás következtében, de ha evvel beéri s ki nem kotorja a kályhából a parazsat, avagy tetejébe újból csak gyúanyagot rak a kályhába, ez ismét csak izzóvá fog lenni, mint annakelőtte.

Ily tüzes kályha a serdülő ifjúnak könnyen lobbanékony szive. Ezek a külső sporteszközök: *zuhanyok*; ideig-óráig lelohasztják szenvedélyének tüzeit s elodázzák a baj kitörését, de ha a belsejébe nem nyulunk a szivnek s a parazsat onnét ki nem kotorjuk: ismét lángra fog lobbanni. A bensőben van épen a baj.

Jól tudja ezt az Úr Jézus, a szivek s vesék alkotója!

„A szívből erednek a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok... Ezek azok, mik megfertőztetik az embert.” (Máté 15, 19. 20.) Ezt kell gyógyítani!

Hogyan?

Mit teszünk a vad csemetével, ha nemesíteni akarjuk?

Beoltjuk törzsébe a nemes gallyat s ennek nedve lassan át és áthatja a vad csemete törzsökét s nemessé teszi.

Nem ugyanezt akarja az Ur Jézus is a *naponkénti* szent áldozással?

„Én vagyok a szőlőtő és Atyám a szőlőmives... Mikép a szőlővessző nem hozhat gyümölcsöt önmagától, ha nem marad a szőlőtőn — még pedig állandóan (tehát *mindennap*), miként a hasonlat is megkívánja ezt — azonképen ti sem, ha énbennem nem maradtok.

Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők; aki énbennem *marad* s én őbenne, az sok gyümölcsöt terem, mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.” (János 15, 1. 4. 6.)

Kiváncsi vagy arra, kicsoda marad az Úrban?

„Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, énbennem lakik s én őbenne.” (Ján. 6, 57.) Napi baj s veszedelem ellen *naponkint* szoktuk a gyógyszereket használni, tehát ne vonakodjál te sem bajod ellen a szent áldozást *naponkint* magadhoz venni.

Megeshetik, hogy a napi szent áldozás vétele mellett is esel, sőt huzamosabb ideig fogod még magadban érezni a test ösztönét, visszaesést, tán tetemeset is kell tapasztalnod napi áldozásaid dacára — egy időre legalább.

Mindez csak azt mutatja, hogy a szenvedély mély gyökeret vert szivedben s azért a baj orvoslása hosszabb lesz, mert több időt vesz igénybe.

Annyit mindenesetre tapasztalni fogsz, hogy eséseid *megrítkulnak* s ha a szent áldozáshoz naponként *méltóképen* járulsz: *kellő előkészülettel*, *összeszedettség*gel s *hálaadással*, tapasztalni fogod, hogy győzelmed előbb-utóbb, de mindenesetre *biztos* leend!

„Aki e kenyérből eszik, örökké él!”
(Ján. 6, 55.)

X. FEJEZET.

Nemes életcél.

Szombat délután sietve rohan be a kongregáció prézesének szobájába egyik derék kongreganista leventéje.

— Főtisztelendő Páter, szerencsétlen osztálytársam, kinek én instruktora vagyok, öngyilkossági gondolatokkal foglalkozik. Segítsen rajta, ha lehet!

— Szívesen fiam — válaszolá a prézes —, hívd el hozzám. Ha eljön, már ez is lendíteni fog ügyén, a többit majd elvégzi Jézus szentséges Szívének kegyelme.

Másnap az ifjú csakugyan eljött.

— Isten hozta, kedves ifjú barátom — szólítá meg vendégét a prézes —, üljön csak le ide mellém.

Az ifjú szótfogadott, de egész külseje eléggé elárulta azt a tomboló vihart, mely bensejében dült s kioltással fenyegeté ifjú életének pislogó mécsét.

A prézes kérdésére őszintén bevallá, hogy biz őt igenis öngyilkossági gondolatok gyötrik. Az iméntis, midőn eljött, alig türtőztethette magát, hogy tervét végre ne hajtsa.

— Szeretne kétségbeejtő helyzetéből szabadulni, ifjú barátom? — kérde tőle a prézes ismét, fürkésző tekintetével figyelemmel kísértén a szerencsétlent.

— Igen, de ez úgyszólván lehetetlen lesz; különben úgy sincsen már célja az én életemnek.

— Nem oda Buda! — folytatá a prézes — oly hamar nem szerelünk le.

— Nem épen a legkényesebb pontra vonatkozólag vannak nehézségei? — kérdi ismét a prézes.

— Igen, de a hitem is megrendült — válszoló az ifjú.

— Hát aztán minő hitágazatokra vonatkozólag támadnak kételyei?

Hamarjában nem tudta, mit mondjon, ingadozó létvázása elárulta kellemetlen helyzetét s azért leplezetlenül feltárta a prézes előtt bensejét.

Nála is nem az értelemben, hanem a szívben kellett a hitetlenség rugóját keresni.

A prézes megnyugtató őt jövője felől s biztatá hogy bizalmát ne annyira saját erejébe,

mint inkább az Isten kegyelmébe helyezze; erre támaszkodva biztosan van kilátása szabadulásra.

Felvillant erre az ifjúnak mélabús tekintete s csakhamar kíváncsian kérde: Ha lesz is szabadulás számára, lehet-e egyáltalán ily élet után még célja életének?

— Hogyne! — válaszolá a prézes. — Ön, ifjú barátom, most önmagán tapasztalta, hová visz az erkölcstelen, Istentől rugaszkodott élet. Tapasztalta, hogy a ledér kicsapongások rossz gyümölcsöt teremnek: meghasonlás, öngyilkosság, megsemmisülés után sóvárogtatják az *életre teremtett ifjú szívet*, mely ártatlanságának napjaiban csak jóért, szépért, nemesért szokott lelkesedni.

Az Ön utján — ifjú barátom — jár hazánk katolikus serdülő ifjúságának jó percentje. Nyomukban pusztul a nagy tettekre feljogosító akaraterő, munkakedv, kötelességtudás: a társadalom anyagi jólétének alapozó pillér-erényei s helyébe lustaság, kötelességmulasztás, gyors kimerülés, a pályán elmaradás, tehetség eluszása, a családi szentély keretén belül elhidegülés, szembeszállás, perpatvar — szóval léha nemzedék s korai halál lép.

Nem lenne szép célja életének, ha saját szomorú tapasztalatán okulva, most a jobbját felkináló isteni kegyelemnek segítségét fogadná el s engedné működni szívében?

Hadd tapasztalja önmagán előző életének épen ellenkezőjét: az élő hitből táplálkozó, ke-

gyeleméleten alapuló, tiszta erkölcsű életnek hatalmát, szépségét, boldogságát.

S miután ennek áldásait tapasztalta, lépjen oda hazámnak hitetlenségével s erkölcstelenségével pöffeszkedő nemzedéke elé mint világi apostol; jőjjön segítségére a szerencsétleneknek s nyujtsa nekik ugyanazon eszközöket, melyek legalkalmasabbaknak bizonyultak Önnél a testi vágyak rabbilincseinek szétszaggatására.

A prézes elhallgatott, az ifjú arca azonban kipirult a lelkesedéstől annak tudatára, hogy az ő céltévesztett életének még nemes feladata is lehet.

A prézes nagy gonddal készíté őt elő az egyetemes gyónásra, melyet aztán rendes gyónatójánál el is végzett.

Szolgáljon ez eset a sok közül mindazok buzdítására, kik hasonló bajokban szenvednek s kiknek szívében ég az őszinte vágy: bárcsak kezdhetnék ismét tiszta életet!

Az utal ehhez a tiszta élethez megmutattam. Végezetül csak egyet kérek tőlük viszonzásképen.

Ha az Isten kegyelme ifjú sziveiken is diadalát fogja ülni, szegődtessék a visszanyert tiszta életet ugyanazon szent cél szolgálatába, melyről imént szólottam s akkor azt hiszem, bátran állíthatom, hogy soraimat nem hiába irtam.

A. M. D. G.

Tartalom.

	Oldal
Előszó	3
I. Ne veszítsd fejedet !	5
II. Légy őszinte !	11
III. Imádkozzál !	20
IV. Gyónjál őszintén !	25
V. Tagadd meg magad !	30
VI. Gyógykezeltesd magad !	33
VII. Használd az előírt gyógyszereket !	39
VIII. Tiszteld a boldogságos Szület !	44
IX. Áldozzál naponként !	50
X. Nemes életcél !	56

